

СУЧАСНІ ОБМЕЖЕННЯ ГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ В УКРАЇНІ

Луця Сільвія Іванівна

Студентка спеціальності «Облік і оподаткування»

*Науковий керівник: Масіна Л.О., старший викладач кафедри
бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту*

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
(Одеса, Україна)

У ринковій економіці постійний кругообіг коштів як в межах окремого підприємства, так і в економіці в цілому є об'єктивною умовою їх ефективного функціонування. Відносини між підприємствами, які виникають внаслідок кругообігу господарських

засобів, називаються розрахунками [1, с. 90].

Готівка (готівкові кошти) - грошові знаки національної валюти України - банкноти і монети, у тому числі розмінні, обігові, пам'ятні монети, які є дійсними платіжними засобами.

У постанові Правління Національного банку України від 25.11.2016 р. № 407 «Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України» від 06 червня 2013 року № 210 «Про встановлення граничної суми розрахунків готівкою», передбачено граничну суму розрахунків готівкою: між фізичною особою та підприємством (підприємцем) протягом одного дня в розмірі 50 тис. грн.; фізичних осіб між собою за договорами купівлі-продажу, які підлягають нотаріальному посвідченню, у розмірі 50 тис. грн. [2].

Фізичні особи мають право здійснювати розрахунки на суму, яка перевищує 50 тис. грн., шляхом перерахування коштів з поточного рахунку на поточний рахунок, внесення або перерахування коштів на поточні рахунки (у тому числі у депозит нотаріуса на окремих поточний рахунок у національній валюті).

Безготівкові розрахунки можуть здійснюватися без будь-яких обмежень і банки зобов'язані забезпечити безготівкові перерахування на вимогу клієнтів у повному обсязі.

Водночас гранична сума розрахунків готівкою підприємств (підприємців) між собою протягом одного дня залишається незмінною і становить 10 тис. грн.. Національний банк України наголошує, що встановлення граничної суми розрахунків готівкою на рівні 50 тис. грн. не завдасть незручностей громадянам та не зачіпатиме щоденних покупок населення. Контроль за додержанням порядку проведення готівкових розрахунків за товари (послуги) згідно з Податковим кодексом України здійснюватимуть органи Державної фіскальної служби України [2].

Встановлення граничної суми розрахунків готівкою за участю фізичних осіб на рівні 50 тис. грн. сприятиме: забезпеченню стабільних надходжень готівки до банківської системи й прискорення її обігу; звуженню сфери використання готівки та прискорення розвитку безготівкового сегменту.

Слід зазначити, що Комплексною програмою розвитку фінансового сектору України до 2020 року передбачено поступове зниження рівня готівки в економіці у 2020 році до 12% (у 2014 році цей показник становив 18,1%, а за результатами 2015 року зменшився до 14,6%). Обмеження стосується розрахунків під час оплати за товари, що придбані на виробничі (господарські) потреби за рахунок готівкових коштів, одержаних за допомогою електронного платіжного

засобу. Обмеження не поширюються на: розрахунки підприємств (підприємців) з бюджетами та державними цільовими фондами; добровільні пожертвування та благодійну допомогу; використання коштів, виданих на відрядження [1].

Рух коштів відбувається у відповідності з трьома видами діяльності: операційною, інвестиційною та фінансовою. Операційна діяльність – це основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною та фінансовою. Інвестиційна діяльність – це сукупність операцій з придбання та продажу довгострокових (необоротних) активів, а також короткострокових (поточних) фінансових інвестицій, які не є еквівалентами грошових коштів. Фінансова діяльність – це сукупність операцій, які призводять до зміни величини (або) складу власного капіталу [3, с. 67].

Застосовуючи розглянуту класифікацію слід мати на увазі, що віднесення коштів до відповідної групи залежить в першу чергу від характеру господарської діяльності підприємства. Таким чином ведення обліку грошових коштів, контролю та цілеспрямованого використання дає змогу підприємствам контролювати свої видатки, надходження, розрахунки, а також здійснювати фінансово вигідні грошові операції [4, с. 89].

Література:

1. Коваленко А.М. Бухгалтерський облік в Україні / А.М. Коваленко. – К.: ВКК «Баланс – клуб», 2006. - 1024 с.
2. Про встановлення граничної суми розрахунків готівкою: постанова Правління Національного банку України від 06.06.2011 р. № 210. - [Електронний ресурс]: Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1109-13>
3. Чорна С. Грошові кошти як об'єкт бухгалтерського обліку: Підручник / С. Чорна. – К.: Знання, 2005. – 200 с.
4. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник / Ф.Ф. Бутинець. — Житомир: Рута, 2009. — 912 с.